

DUSZNO (10) *av*

o jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w,

Brak powietrza, tchu; angor, interclusa anima Cn (10) : GroicPorz cc4; Gdy łye komu zda/ áby go kto we łnie przylegał/ á thák mu łye dułzno zda/ iż wołác niemoże choc by rad: tedy temu pułzczánim krwi zábieżec SienLek 57.

Fraza: »mi duszno« = duszę się (1): Ba miły gołciui niecháy mię teráz/ a odstępmi od okna z wiatru/ boćz mi wielmi dułzno. ForCnR E2.

Przen: Trudno, ciężko, niebezpiecznie (7) :

Fraza: »(barzo) duszno [komu] (jest a. było, a. będzie)« [w tym: od kogo (1), przed kim (1), z kim (1)] = być w trudnej, ciężkiej sytuacji, znajdować się w niebezpieczeństwie [szyk zmienny] (7): Bo wierz mi że to ná nię tędzy hárcownicy/ Bárzo iey dułzno z nimi vbogiej nędznicy. RejWiz 190; BielKron 109v; RejZwierc 86, 163; StryjKron 335; Poki bowiem Krolowie Longobárdiyfcy we Włofzech rofkázowáli/ dułzno bárzo (iáko Hiftorye świádczą) Papiężom Rzymłkim przed nimi bywáło. NiemObr 170; Wielki by czas nákręcíc/ Astrologu/ niebá/ Bo dobrym będzie dułzno pochwili przez chlebá. PudłFr 8.

Szereg: »duszno i ciężko« (1): Iuż bárdzo dułzno y ciężko [...] nietylko Mázowłzu/ ále y Bolesławá Włtydliwego Xiążeciá Krákowłskiego y Sendomirłskiego Monarchy ná ten czas Polłkiego kráinom od Litwy było. StryjKron 335.

SB